.. ShatpaJNcAshikA ..

॥ षत्पञ्चाशिका ॥

श्रीवराहमिहिरात्मजपृथुयशसा विरचिता

१. अथ होराध्याय (7)
२. गमागमाध्यायः (17)
३. जयपराजयोऽध्यायः (5)
४. शुभाशुभलक्षणाध्यायः (5)
५. प्रवासचिन्ताध्याय (5)
६. अथ नष्टप्राप्त्याध्याय (6)
७. अथ मिश्रकाध्याय (11)

अध्याय १
अथ होराध्याय

प्रणिपत्य रविं मूर्ध्ना वराहमिहिरात्मजेन पृथुयशसा ।
प्रश्ने कृतार्थगहना परार्थमुद्दिश्य सध्यशसा ॥१॥
च्युतिर्विलग्राद्धिबुकाच्च वृद्धिर्मध्यात्प्रवासोऽस्तमयान्निवृत्तिः ।
वाच्यः ग्रहैः प्रश्नविलग्रकालादृहं प्रविष्टो हिबुके प्रवासी ॥२॥
यो यो भावः स्वामिदृष्टो युतो वा सौम्यैर्वा स्यात्तस्य तस्यास्ति वृद्धिः ।
पापैरेवं तस्य भावस्य दानि निर्देष्टव्या पृच्छतां जन्मतो वा ॥३॥
सौम्ये विलग्रे यदि वास्य वर्गे शीर्षोदये सिद्धिमुपैति कार्यम् ।
अतो विपर्यस्तमसिद्धिहेतुः कृच्छ्रनेण संसिद्धिकरं विमिश्रम् ॥४॥
होरास्थितः पूर्ण्यतनुः शशांको जीवेन दृष्तो यदि वा सितेन ।
धिप्रं प्रनष्टस्य करोति लब्धिं लाभोपय तो बलवाञ्छुभश्च ॥५॥
स्वांशे विलग्ने यदि वा त्रिकोणे स्वां शे स्थितः पश्यति धातुचिंताम् ।
परांशकस्थश्च करोति जीवं मूलं परांशोपगतः परंशम् ॥६॥
धातुं मूलं जीवं त्रयो जराशौ युग्मे विन्ध्यादेतदेव प्रतीपम् ।
लग्ने योंशस्तत्क्रमाक्षगय एव संधेपोऽयं विस्तरातत्प्रभेदः ॥७ ॥
इति श्रीवराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
होराध्यायः प्रथमः

अध्याय २

गमागमाध्यायः

वृषसिंहवृश्चिकघटैर्विद्धि स्थानं गमागमौ न स्तः ।
न नृतं चापि नष्टं न रोगशान्तिर्न चाभिभवः ॥ १ ॥
तद्विपरीतं तु चरैर्द्विशरीरैर्मिश्रितं फलं भवति ।
लग्नेन्द्वोर्वक्तव्यं शुभदृष्ट्या शोभनमतोऽन्यत् ॥ २ ॥
सुतशत्रुगतैः पापैः शत्रुमार्गान्निवर्तते ।
चतुर्थगैरपि प्राप्तः शत्रुर्भग्नो निवर्तते ॥ ३ ॥
भ्रष्टालिकुंभकर्कटा रसातले यदा स्थितः ।
रिपोः पराजयस्तदाचतुष्पदैः पलायनम् ॥ ४ ॥
चरोदये शुभः स्थितः शुभं करोति यायिनाम् ।
अशोभनैरशोभनं स्थिरोदयेऽपि वा शुभम् ॥ ५ ॥
स्थिरे शशीचरोदये न चागमो रिपोर्यदा ।
तदागमं रिपोर्वद्विपर्यये विपर्ययम् ॥ ६ ॥
स्थिरे तु लग्नमागते द्विरात्मके तु चन्द्रमाः ।
निवर्तते रिपुस्तदा सुदूरमागतोऽपि सन् ॥ ७ ॥
चरे शशी लग्नगतो द्विदेहः पथोऽर्द्धमागत्य निवर्तते रिपुः ।
विप्रर्यते चागमनं द्विधा स्याआत्पराजयः स्यादशुभेधिते ॥ ८ ॥
अर्कार्किज्ञिसतानामेकोऽपि चरोदये यदा भवति ।
प्रववदेत्तदाशुगमनं वक्रगतैर्नेति वक्तव्यम् ॥ ९ ॥
स्थिरोदये जीवशनैश्चरेधिते गमागमौ नैव वदेत्त पृच्छतः ।
त्रिपञ्चषष्ठ रिपुसङ्गमाय पापाश्चतुर्था विनिवर्तनाय ॥ १० ॥
नागच्छाति परचक्रे यदार्कचन्द्रौ चतुर्थभवनस्थौ
बुधगुरुशुक्रा हिबुके यदा शीघ्रमायाति ॥ ११ ॥
मेषधनुः सिंहववृषा यत्युदयस्था भवन्ति हिबुके वा ।
शत्रुर्निवर्तति तदा ग्रहसहिता वा वियुक्ता वा ॥ १२ ॥
स्थिरराशौ यद्युदये शनिगुरुर्वा स्थितस्तदा शत्रुः ।
उदये रविर्गुरुर्वा चरराशौ स्यात्तदागमनम् ॥ १३ ॥
ग्रहः सर्वोत्तमबलो लग्नद्यस्मिन् गृहे स्थितः ।
मासैस्तत्तुल्यसंख्याकैर्निवृत्तिं यातुरादिशेत् ॥ १४ ॥
चरांशस्थे ग्रहे तस्मिन् कालमेवा विनिर्दिशेत् ।
द्विगुणं स्थिरभागस्थे त्रिगुणं ह्यात्मकांशके ॥ १५ ॥
यातुर्विलग्नाज्जामित्रभवनाधिपतिर्यदा ।
करोति वक्रमावृतेः कालान्तं ब्रुवते परे ॥ १६ ॥
उदयर्क्षच्चन्द्रर्क्षं भवति च यावादिनानि तावद्भिः ।
आगमनं स्याच्छअन्नोर्यदि मध्ये न ग्रहः कश्चित् ॥ १७ ॥

इति वराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
गमागमाध्यायो द्वितीयः

आध्याय ३
जयपराजयोऽध्यायः

दशमोदयसप्तमगाः सौम्या नगराधिपस्य विजयकराः ।
आरार्कि ग्यगुरुसिताः प्रभङ्गदौ विजयदा नवमे ॥१॥१
पौरास्तृतीयभवनाद्धर्मद्वा यायिनः शुभेः शुभदाः ।
व्ययदशमाये पापाः पुरस्य नेष्टाः शुभा याभा यातुः ॥२॥
नृराशिसंस्था ह्युदये शुभाः स्युर्व्ययायसंस्थाश्च यदा भवन्ति ।
तदाशु सन्धिं प्रवदेन्नृपाणां पापैर्द्विदेहहोपगतैर्विरोधम् ॥३॥
केन्द्रोपगताः सौम्याः सौम्यैर्दृष्टा नृलग्नगाः प्रीतिम् ।
कुर्वान्ति पापदृष्टाः पापास्तेष्वेव विपरीतम् ॥४॥
द्वितीये वा तृतीये वा गुरुशुक्रौ यदा तदा ।
अश्वेवागच्छते सेना प्रवासो च न संशयः ॥५॥
इति वराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
जयपराजयो नाम तृतीयोऽध्यायः

अध्याय ४
शुभाशुभलक्षणाध्यायः

केन्द्रत्रिकोणेषु शुभस्थितेषु पापेषु केन्द्राष्टमवर्जितेषु ।
सर्वार्थसिद्धिं प्रवदेन्नराणां विपर्यवस्थेषु विपर्ययः स्यात् ॥१॥
त्रिपञ्चलाभस्तमयेषु सौम्या लाभप्रदा नेष्टफलश्च पापाः ।
तुलाथ कन्या मिथुनं घटश्च नृराशयस्तेषु शुभं वदन्ति ॥२॥
स्थानप्रदा दशमसप्तमगाश्च सौम्या पानार्थदाः स्वसुतलग्नगता भवन्ति ।
पापा व्ययायसहिताः स्युर्लग्ने शशी न शुभदो दशमे शुभश्च ॥३॥
इन्दुं द्विसप्तदशमायरिपुत्रिसंस्थ पश्येद्गुरुः शुभफलं प्रमादकृतं स्यात् ।
लग्नत्रिधर्मसुतनैर्धनगाश्च पापाः कार्यार्थनाशभयदा शुभद शुभश्च ॥४॥
शुभग्रहाः सौम्यनिरोधिताश्च विलग्नसप्ताष्टमञ्चमस्थः ।
त्रिषट्दशाये च निशाकरः स्याच्छुभं भवेद्रोगनिपीडितानाम् ॥५॥
इति वराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
चतुर्थोऽध्यायः

अध्याय ५
प्रवासचिन्ताध्याय

दुरगतस्यागमनं सुतधनसहजस्थितैर्ग्रहैर्लग्नात् ।
सौम्यैर्नष्टप्राप्तिं लघ्वागमन गुरुलिताभ्याम् ॥१॥
जामित्रे त्वथवा षष्ठे ग्रहः केन्द्रेऽथ वाक्पतिः ।
प्रोषितागमनं विद्यात् त्रिकोणे ग़्ये सितेऽपि वा ॥२॥
अष्टमस्थे निशानाथे कराटकै पायवर्जितैः ।
प्रवासी सुखमायाति सौम्यैर्लाभसमवितः ॥३॥
पृष्ठोदये पापस्तृतीये रिपुकेन्द्रगे वा ।
सौम्यैरदृष्टा वधबन्धदाः स्युर्नष्टा मुषिताश्च वाच्याः ॥४॥
ग्रहो विलग्नाद्यतमे गृहे तु तेनाहता द्वादश राशयः स्युः ।
तावद्दिनान्यागमनस्य विद्यानिवर्त्तनं वक्रगतैर्ग्रहैर्स्तु ॥५॥
इति वराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
प्रवासचिन्ताध्यायः पञ्चमः

अध्याय ६
अथ नष्टप्राप्त्याध्याय

स्थिरोदये स्थिरांशे वा वर्गोत्तमगतेऽपि वा ।
स्थित तत्रैव तद्द्रव्यं स्वकियेनैव चोरितम् ॥१॥
आदिमध्यावसानेषु द्रेक्काणेषु विलग्नतः ।
द्वारदेशे तथा मध्ये गृहन्ते च वदेद्धनम् ॥२॥
पूर्णः शशी लग्नगतः शुभो वा र्शीर्षोदये सौम्यनिरीधितश्च ।
तष्टस्य लाभ कुरुते तदाशु लाभोदयातो बलवाञ्छ्यभश्च ॥३॥
दिग्वाच्या केन्द्रगतैरसंभवे वा वदेद्विलग्नर्धात् ।
मध्याच्च्युतैर्विलग्नान्नवांशैकर्योजना वाच्या ॥४॥
अंशकाज्ज्ञायते द्रव्यं द्रेष्काणैस्तस्कराः स्मृताः ।
राशिभ्यः कालदिग्देशा वयो जातिश्च लग्नपात् ॥५॥
इति वराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
नष्टप्राप्त्याध्याय षष्ठः

अध्याय ७

अथ मिश्रकाध्याय

विषमस्थितेऽर्कपुत्रे सुतस्य जन्मान्यथाङ्गनायश्च ।
लभ्या वरस्य नरी समस्थितेऽतोऽन्यथा वामन् ॥१॥
गुरुराविसौम्यैर्दृष्टस्त्रिसुतमदायारिगः शशी लग्नात् ।
भवति च विवाहकर्ता त्रिकोणकेन्द्रेषु वा सौम्याः ॥२॥
चन्द्रार्कयोः सप्तमगौ सितार्की सुखेऽष्टमे वापि तथा विलग्नात् ।
द्वितीयदुश्चिक्यगतौ तथा च वर्षसु वृष्टिं प्रवदेन्नराणम् ॥३॥
सौम्या जलराशिस्थास्तृतीयधनकेन्द्रगाः सिते पधे ।
चन्द्रे वाप्युदयगते जलराशिस्थे वदेद्वर्षम् ॥४॥
पुंवर्गे लग्नगते पुंग्रहदृष्टे बलन्विते पुरुषः ।
युग्मे स्त्रीग्रहदृष्टे स्त्रीबुधयुक्ते तु गर्भयुता ॥५॥
कुमारिकां बालशशी बुधश्च वृद्धां शनीः सूर्यगुरू प्रसूताम् ।
स्त्रीं कर्कशां भौमसितौ विघत्त एवं वयः स्यात्पुरुषेषु चैवम् ॥६॥
आत्मसमंलग्नगतैर्भ्राता सहजस्थितैः सुता सुतगैः ।
माता वा भागिनी वा चतुर्थगैः शत्रुगै शत्रुः ॥७॥
भार्या सप्तमसंस्थैर्नवमे धर्माश्रितो गुरुदशमे ।
स्वांशपतिमित्रशत्रुषु तथैव वाच्यं बलयुतेषु ॥८॥
चरलग्ने चरभागे मध्याद्भ्रष्टे प्रवासाचिन्ता स्यात् ।
भ्रष्टः सप्तमभवनात्पुर्ननिवृत्तो यदि व वक्री ॥९॥
अस्ते राविसितवक्रैः परजायां स्वां गुरौ बुधे वेश्याम् ।
चन्द्रे च वयः शशिवत्प्रवदेत्सौरेऽशुभैर्युतदृष्टः ॥१०॥
मन्दः पपसमेतो लग्नन्नवमे अशुभैर्युतदृष्टः ।
रोगार्तः परदेशे चाष्टमगो मृत्युकर एव ॥११॥
सौम्ययुतोऽर्कः सौम्यैः सन्दृष्टश्चाष्टमर्धसंस्थश्च
तस्माद्देशादन्यं गतः स वाच्यः पिता तस्य ॥१२॥
इति वराहमिहिरात्मजपृथुयशोविरचितायां षत्पञ्चाशिकायां
मिश्रकाध्यायः सप्तमः
षत्पञ्चाशिका समाप्ता

Encoded and proofread by Radu Canahai clradu at yahoo.com

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated February 5, 2005